

Triple-A vereniging opgericht 20-10-1992.
Correspondentieadres:
Secretaris Joost Wesselingh
Burmaweg 4 2381 NZ Zoeterwoude

www.triple-a-vereniging.nl

NIEUWSBRIEF

Inhoudsopgave	pag.
Beste Leden	2
Nieuwe analyseur: Ruud Kemna	3
Uitgebalanceerde koeien	4
Triple-a gedachte toegepast bij de paarden	5
Triple-a analyseren leren in Nederland	6
De vereniging op bezoek bij: Familie Soepboer, Oudega	11

Eelco en Catrinus zijn voor een verhaal voor deze nieuwsbrief op bezoek geweest bij de familie Soepboer in Oudega (Drachten) en zagen deze Prince dochter uit een Virzil.

Beste leden,

2014 was een prachtig jaar voor triple-A. Het jaar dat we mochten vieren dat er al 25 jaar koeien geanalyseerd worden in Nederland. En dat Jan Schilder al 25 jaar analyseur is, aanleiding voor Veeteelt om een interview met Jan te plaatsen. Voor wie het gemist heeft, het staat in het tweede oktober nummer, blz. 46. Florus Pelikaan heeft precies weergegeven hoe Jan zijn werk de afgelopen 25 jaar ervaren en beleefd heeft. Jan heeft niet alleen koeien en stieren geanalyseerd, maar heeft ook de hele Holstein-industrie geanalyseerd. Het is te hopen dat de goed bedoelde adviezen op waarde geschat worden. Fokkerij is geworden tot een product, terwijl het alleen maar een hulpmiddel zou moeten zijn voor boeren om koeien te fokken waarmee ze een inkomen kunnen halen.

We mochten toch al niet klagen over aandacht voor triple-A in de pers. Anne Hiemstra had in april al een interview met Jan en Mary in Melkvee Magazine staan. En het valt op hoe vaak triple-A genoemd wordt in bedrijfsreportages, die in de verschillende vakbladen staan. Dit zijn toch de betere bedrijven, mooi om te zien dat juist zij triple-A gebruiken. Of is het andersom? Hoe dan ook, de oprichters van de vereniging zullen destijds nooit hebben durven denken dat triple-A zo' n invloed zou krijgen. De doelstellingen van toen zijn ruimschoots gehaald. Zorgen dat alle stieren geanalyseerd worden, uitleggen en bekendheid geven aan triple-A en ruggensteun voor de analyseur. Heeft de vereniging dan nog wel een functie? Elke tijd heeft weer andere aandachtspunten en problemen, waardoor het goed is dat er gegroepeerd aandacht voor gevraagd wordt. Aan de huidige manier van fokkerij op topsnelheid, daar hoef je als individuele veehouder niet aan mee te doen. En de Nederlandse boer is ook heel terughoudend in het gebruik van genomics stieren. Je kunt in feite rustig

afwachten wat de beste genomics stieren zijn – dat weet je als na verloop van tijd dochters aan de melk zijn – en besluiten ze pas dan in te zetten. Toch is het maar de vraag of je daar op kunt wachten. Hoeveel goede stieren zijn er afgelopen jaar geslacht omdat zij plaats moesten maken voor jonge stieren? Er wordt werkelijk gedacht dat die allemaal beter zijn dan betrouwbaar geteste oudere stieren. Dit is zo' n punt waartoe we elkaar aan moeten sporen om de boel wakker te houden, door er over te praten met de verschillende ki' s en importeurs. Zo zijn de laatste jaren onder andere de volgende stieren geslacht, omdat ze plaats moesten maken of omdat ze niet meer goed genoeg gevonden werden. Survivor, Kian, Reladon, Emanuel, Bertil, Goli, Zar, Dakota en Mavid bijna. En ook andere stieren, waarvan de dochters bij het ouder worden een enorme progressie doormaken en probleemloos blijken te zijn, maar waar niemand meer iets van hoort. Veehouders hebben helemaal geen haast als het om fokkerij gaat, die willen betrouwbare cijfers van stieren waarvan de dochters niet opvallen, blijven lopen en met de jaren beter worden. Herkent het systeem de goede koeien wel? Daarom ben ik ook blij met de NVO. Na de succesvolle introductie van het aanhoudingcijfer, is dit ook zo' n punt waar we ook via de NVO aandacht voor kunnen vragen.

Iets anders waar we als vereniging ook een functie in hebben, is het ondersteunen van elkaar. Er komt zoveel op je af, ook op fokkerijgebied. Iedereen zal wel eens denken: 'zullen ze misschien toch gelijk hebben?' Zijn we echt bezig met een achterhoedegevecht, zoals Ate Lindeboom in Veeteelt stelde? En dan is het goed om te weten dat je niet de enige eigenwijze bent, ook daarvoor hebben we elkaar nodig.

Triple-A groeit nog steeds, zodanig dat er ruimte ontstond voor alweer een

nieuwe analyseur. Ruud Kemna komt als 5de analyseur het team versterken. Wij wensen Ruud veel succes en veel werkplezier. Elders in deze nieuwsbrief stelt hij zich voor. Ook heeft Jurjen veel tijd gestoken in het vertalen van een verslag van de Nieuw-Zeelandse Tracey Zimmerman. Zij is in Nederland geweest om zich met succes te bekwamen in het vak van analyseur. Ook een mooi verhaal.

De jaarvergadering staat gepland voor zaterdag 11 april. Jason Myers van Windsor-Manor komt spreken. Bekend van o.a. Rudolph Zip en de stier Winchester, vader van Win 395 en grootvader van Big Winner. Daarnaast is er een bedrijfsbezoek bij de gebroeders De Boer in Tjalleberd. De uitnodiging volgt.

Veel leesplezier en hopelijk tot 11 april,
Johan van Houwelingen.

Nieuwe analyseur: Ruud Kemna

Mijn naam is Ruud Kemna, ben 30 jaar en woonachtig in het dorp Lonneker (gemeente Enschede). Na een zelf studie, want je moet het vooral jezelf leren, van ongeveer 4 a 5 jaar zei Jan Schilder na weer een leuke en interessante dag met hem op pad te zijn geweest: "Volgens mij hoeven we nergens meer op te wachten".

Om eerlijk te zijn dacht ik ongeveer 7 jaar geleden dat ik tijdens mijn werk als vertegenwoordiger bij een lokale KI vereniging in de achterhoek, toch wel wist hoe je goede koeien moest fokken. Ik kende de hele stierenkaart uit mijn hoofd en er stond een stier op met 110 voorhand, 112 inhoud en 110 openheid, dus ik dacht als je zo'n stier gebruikt dan krijg je brede, diepe en melktypische koeien, maar het tegendeel bleek waar. Ze werden juist extreem hoog en smal. Dit heeft me aan het denken gezet! Op ongeveer hetzelfde moment liep mijn broer stage bij een boer die al lang met triple-a werkte, en hij kwam iedere week thuis met enthousiaste verhalen over de

prestaties van die koeien, ze wilden erg makkelijk melk geven en werden oud, kortom koeien waar je geld mee verdient.

Ergens in deze periode kwam het besef dat je veel directer te werk gaat als je de bouw van beide ouderdieren analyseert, en zo de paring maakt i.p.v. dat je dat met fokwaarden wilt doen.

Daardoor bleek het vertegenwoordigers werk wat ik deed niet echt meer mijn ding, hoe kon ik nou info over een stier geven waarvan ikzelf niet wist of hij dat ging brengen?! Dus heb ik besloten om even een jaartje buiten de sector te werken. Maar na een jaar moest ik van mezelf toch weer met koeien gaan werken, en nu ben ik alweer 5 jaar inseminator bij een lokale KI club in Twente. Met dit werk heb je veel binding met koeien, je kunt een leuke band met boeren opbouwen, en je leert ontzettend veel van wat je hoort en ziet.

Ik ben opgegroeid op een melkveebedrijf met op dit moment ongeveer 90 melkkoeien, 22 ha. eigendom en we pachten hier en daar wat grond bij. De afgelopen 15 jaar hebben mijn ouders,

mijn jongere broer en ik het bedrijf samen gerund, met als resultaat dat er gegroeid is van 35 naar 90 koeien, en dat er een nieuwe stal gebouwd is. Aanvankelijk wou ik Triple-a analyseur worden in combinatie met ons bedrijf thuis, maar na goede

gesprekken met Jan Schilder is het beter om 1 ding goed te doen i.p.v. 2 dingen half. Toen moest er een keuze gemaakt worden, mijn broer gaat verder met de boerderij en ik zou triple-a analyseur worden en blijf er voorlopig nog bij werken als inseminator. Boer zijn en koeien analyseren zijn 2 beroepen die behoorlijk verschillend zijn maar beide hebben ze zo hun voor- en nadelen. Het is net wat je er zelf van maakt, vooral de

doeltreffende manier van boeren- en koeienlevens beter te maken, daar sta ik echt achter.

Ik voorzie een grote toekomst voor Triple-a!

Met vriendelijke groet,

Ruud Kemna

Uitgebalanceerde koeien

Stolhaven Holsteins in Pennsylvania, USA schreef een mooi artikel over Triple-a in hun Oktober nieuwsbrief wat we voor u vertaald hebben.

Wij als Triple-A-gebruikers refereren vaak aan een 'uitgebalanceerde koe'. Maar wat bedoelen we daarmee? Sommigen denken dat dit gerelateerd is aan te veel of te weinig melk. Dit kan er overigens wel een gevolg van zijn, maar wat we er vooral mee bedoelen is de lichaamsbouw van de koe.

Is er een link tussen de bouw en de functie? Die is er zeker. De lichaamsbouw van een koe geeft een redelijk betrouwbare aanwijzing voor haar productiecapaciteit, haar gezondheid en levensduur. En omdat dat verband er is, is ons doel een koe te fokken die structureel in balans is en daardoor ook superieur in haar functioneren is.

Zoals Bill Weeks jaren geleden verklaarde is een uitgebalanceerde koe, een koe die scherp genoeg is om te melken en rond genoeg om te leven. Scherp is geassocieerd met melk en rondheid met vlees. Wanneer je scherp toevoegt aan rondheid resulteert dat in meer melk, scherp toevoegen aan scherp heeft niet altijd hetzelfde resultaat. Te veel scherp resulteert soms in minder melk vanwege onvoldoende stresstolerantie. Omdat ronde kwaliteiten geassocieerd worden met vlees en scherpe kwaliteiten met melk, wordt er over het algemeen gedacht dat uitgebalanceerde koeien minder melk geven dan scherpe koeien. Ik denk er anders over. Volgens mij is het zo dat scherpe koeien weliswaar goed geven, maar ten koste van de gezondheid, terwijl uitgebalanceerde

koeien eveneens goed geven, maar juist vanwege de goede gezondheid.

Triple-A is het meest simpele en meest effectieve hulpmiddel om uitgebalanceerde koeien te fokken. Alle lichaamsonderdelen kunnen uitgelegd worden met een of meerdere van de volgende kwaliteiten: Dairy, Tall, Open, Strong, Smooth en Style. Triple-a houdt rekening met de verbanden tussen de verschillende lichaamsonderdelen. Tall is bijvoorbeeld niet een lineaire meting in centimeters hoogtemaat, maar de lengte van het bot in relatie tot de gehele koe. Bij het Triple-a-systeem wordt de vraag gesteld 'waarom' een koe een probleem heeft. Zo kan een lage melkproductie bijvoorbeeld veroorzaakt worden door te veel rondheid, wat zou kunnen blijken uit holle lendenen, of juist door te veel scherp, wat zou kunnen blijken uit een ondiepe borstkas.

Hoewel Triple-A het simpelste en meest effectieve hulpmiddel is, kan de kunst van het fokken van uitgebalanceerde koeien geperfectioneerd worden. De aAa-nummers geven niet aan in welke mate de kwaliteiten aanwezig zijn. Het bestuderen van de stamboom van de koe en de stier, het bekijken van de stier zelf en van zijn dochters en het gebruik van de lineaire fokwaarden, bieden allemaal nuttige, aanvullende informatie. Terwijl Triple-A zorgt voor meer bovengemiddelde dochters van een stier, is er nog steeds de noodzaak van het selecteren van goede stieren. Ook wanneer extreme stieren goede dochters hebben. Stieren met balans zijn consistent in het geven van goede dochters.

Nafok van Triple-A paringen functioneert over het algemeen supergoed. Kalveren met balans zijn gezonder dankzij meer kracht en uithoudingsvermogen en een grotere borstkas voor gezonde longen. Koeien met balans zijn minder gevoelig voor stofwisselingsziekten na afkalven zoals slepende melkziekte, lebmaagverdraaiingen en ademhalingsproblemen. Ze hebben een betere vruchtbaarheid en een lager celgetal om verschillende redenen. Scherp gevormde spenen zijn gevoeliger voor beschadiging tijdens het melken,

resultierend in speenpuntverechting. Een goede uierkwaliteit zorgt voor beter uitmelken. Een grotere borstkas en grotere neusgaten zorgen ervoor dat een koe gezond kan blijven door een betere bloedcirculatie door het uier, resultierend in een betere resistentie tegen ziektekiemen en dus een betere uiergezondheid.

Koeien met een uitgebalanceerde bouw hebben meer levensduur, juist datgene waar veehouders en foktechnici tegenwoordig – met vallen en opstaan – naar op zoek zijn. Terwijl uitgebalanceerde koeien superieur zijn, wil dat niet zeggen dat ze geen goede veehouder nodig hebben. Blijf je best doen en vergroot je winstmarge met uitgebalanceerde koeien.

Triple-a gedachte toegepast bij de paarden

In de oktober editie van paardenblad Ids stond een reportage van de familie Vonk uit Goudriaan. We hebben een gedeelte van het artikel opgenomen in deze nieuwsbrief

Op het keuringsterein schalt de laatste jaren regelmatig de naam Jan Vonk door de speakers. Sterker nog, ook tijdens de prijsuitreiking worden paarden van deze Zuid Hollandse fokker regelmatig naar voren geroepen. Zowel de door hem gefokte Gerona en Joanne Rona werden een paar maanden geleden tijdens de KWPN paardendagen in Ermelo uitgeroepen tot nationaal kampioen bij de Gelderse paarden. Gerona was de onbetwiste koningin van de driejarige merries en Joanne Rona won de veulenrubriek.

Jan kijkt iets anders tegen de fokkerij aan dan de gemiddelde paardenfokker. "melkkoeien zijn op dit bedrijf de belangrijkste bron van inkomsten". Als boer ben je het meest gebaat bij een gezonde koe, die lang en zonder problemen veel melk kan geven. De daarvoor benodigde eigenschappen komen niet zomaar uit de lucht vallen. Ik fok al jaren volgens het triple-a systeem. Dit is een fokkerijhandleiding die in 1950 is ontworpen door een bekende

melkveehouder en stamboekinspecteur uit Amerika. Deze Bill Weeks ontdekte dat de verschillende exterieuronderdelen niet los van elkaar gezien konden worden en dat deze van invloed waren op het gehele functioneren van een koe. Door koeien met bepaalde disfunctionerende skeleteigenschappen te kruisen met stieren die dit probleem juist helemaal niet in hun bouw hadden zitten, werden de nakomelingen eigenlijk allemaal beter. Doelbewuste compensatiefokkerij dus. Ik vind ook dat ik daartoe als rentmeester verplicht ben, voor wat betreft de dieren waar ik voor mag zorgen. Omdat ik zelf de wijsheid niet in pacht heb, komt er hier regelmatig een analist over de vloer, die mij haarfijn de speciale verbanden tussen de onderdelen van het skelet kan uitleggen. Ik heb van hem begrepen dat hij inmiddels ook bij verschillende gerenommeerde paardenfokkers over de vloer komt. Ik trek het Triple-a verhaal door naar mijn paarden. Net als bij een koe moet een paard een brede boeg hebben, daarin moet namelijk genoeg ruimte zijn voor hart en longen. Als het kruis te recht is, is er meestal ook sprake van te weinig hoek in het heupgewricht, waardoor het paard zijn achterbenen omhoog gaat zetten in plaats van naar voren. Daardoor laat hij ook zijn rug zakken. Onlosmakelijk met elkaar verbonden en een nadeel in het gebruik, voor zowel onder het zadel als aangespannen.

De driejarige Gerona (Alexandro P x Beginning) werd dit jaar nationaal kampioen van de driejarige Gelderse merries, zowel tijdens de dag van het Gelderse Paard als tijdens de Nationale Merrie Keuring.

Als ik het op mijn eigen paarden betrek, Rona en Beginning, die vooral smal en hoog zijn, probeer ik door het gebruik van Alexandro P te voorkomen dat er 'veel lucht onder de benen door gaat', dus als ze nog hoger en smaller worden. Als ik naar de veulens van afgelopen jaren van Alexandro P kijk dan heeft die opzet gewerkt. Een even grote uitdaging als lastig is dat fokkerijinzichten in de paardenwereld nogal eens aan mode en dus aan verandering onderhevig zijn. De fokkerij van de Amerikaanse Saddlebred is voor mij het summum van een plaatjesfokkerij. Ze zijn enorm ontwikkeld in de voorhand, maar de achterhand niet, terwijl daar de motor hoort te zitten.

Triple-A analyseren leren in Nederland

Tracey Zimmerman uit Nieuw-Zeeland was in december in Nederland om met vier verschillende analyseurs mee te reizen, als onderdeel van haar training om zelf ook analyseur te worden. Een artikel in Holstein International over het schaarse aanbod van code 6-stieren had haar in aanraking met Triple-A gebracht. Eén zin in het artikel wekte haar specifieke interesse. Dat goede stieren vaak een uitgebalanceerde stamboom hebben waar alle zes kwaliteiten in een paar generaties zijn terug te vinden. Ze was op dat moment allerm minst tevreden met haar eigen fokkerijresultaten en ze ging de stamboom van haar betere koeien bestuderen. Ze zag ook hier mooie uitgebalanceerde stambomen. Tracey was direct razend enthousiast en bracht haar oom ervan op de hoogte. Hij is bezig een online programma te ontwikkelen die vele generaties terug gaat, zodat veehouders de stambomen van hun koeien of van stieren kunnen bestuderen. Hij had toevallig het boek *Creating Balance Between Form and Fuction* van Phil Hasheider meegenomen van de World Dairy Expo. Tracey las het boek en sindsdien is het allemaal snel gegaan. Ze had veel contact met Jan Schilder en Mary Weeks om daar zoveel mogelijk van op te steken.

Marcel Verboom vroeg me om mijn bevindingen over mijn Triple-A reis naar Nederland te beschrijven.

Ik wist dat mijn leven veranderd was toen ik in Phil Hasheiders boek begon te lezen. Er zijn veel situaties waar het lot blijkbaar bepaalt wat er gebeurt. Voor mij was het een ontmoeting met een boek waar ik niet eens naar zocht. Het boek heeft mij gewoon gevonden. Het is geen boek waar velen over struikelen in Nieuw-Zeeland. Ik hoefde het niet te lezen, maar om een of andere reden heb ik het toch gelezen. Wat het ook moge zijn, het bracht me op een pad wat me naar de andere kant van de wereld bracht, iets wat ik me vooraf nooit voor had kunnen stellen. Ik ben van nature verlegen, niet spraakzaam, niet erg bereisd en niet overmatig ambitieus of avontuurlijk aangelegd, dus alles wat ik de afgelopen weken gedaan heb, ligt compleet buiten mijn comfortzone. Op geen enkel punt in mijn voorbereiding voelde ik enige angst, alles wat ik voelde was liefde voor koeien.

Tracey voor het eerst op schaatsen met Jan zijn dochter Marieke.

Het kostte me wat tijd om de werkomstandigheden op Nederlandse melkveebedrijven te verwerken. De melkstal, koeien die in stallen gehouden worden, melkveerantsoenen en jongveehuisvesting, alles was compleet verschillend van wat ik gewend was en dat vergde voor mij wat aanpassing. De eerste dagen waren er verschillende bedrijven die me behoorlijk irriteerden. Soms waren de omstandigheden zo

slecht voor de dieren dat ik denk dat de SPCA (organisatie voor dierwelzijn) en dierwelzijnsactivisten ze in Nieuw-Zeeland tot stoppen gedwongen hadden. Er is veel van deze situaties te leren. Ten eerste is het realiteit. Ik zag echte Nederlandse bedrijven. Veel Nieuw-Zeelandse stamboekfokkers die naar het buitenland gaan, nemen deel aan georganiseerde reizen en zien de beste koeien op de best gerunde bedrijven. Het is geen wonder dat velen een geromantiseerde indruk hebben van melkveebedrijven en genetica in het buitenland.

Voor mijn reis was ik totaal onbekend met grootschalige melkveebedrijven die de dieren jaar rond op stal houden. Wat me opviel is dat dieren die in stallen gehouden worden veel gevoeliger voor hun omgeving en in omgang zijn dan koeien die buiten gehouden worden.

Ik zag telkens weer een opvallend verschil tussen bedrijven die lang Triple-A gebruiken en koeien die niet het resultaat waren van Triple-A paringen. Welke rol heeft Triple-A op onder gemiddeld draaiende melkveebedrijven met slechte omstandigheden en voeding voor melkkoeien? Triple-A is heel effectief in het vermijden van extreme eigenschappen binnen de veestapel. Triple-A maakt deze bedrijven nog geen goede melkveebedrijven, ook niet op de lange termijn. Het geeft deze dieren echter wel een betere kwaliteit van leven en wanneer dierrechten en welzijn een grotere invloed krijgen in het landbouwbeleid, dan acht ik Triple-A van grote waarde.

Ik zag veel voorbeelden van bedrijven die al lang aan Triple-A deden onder vrij slechte omstandigheden. Er liepen dan toch geweldige melkkoeien. In deze gevallen was het een combinatie van heel goed snappen waar het met voeding om draait, gevoel en een goede omgang met koeien en de stierkeuze. Het eerste wat opvalt is de gezondheid van benen en klauwen op deze bedrijven.

Wat opvalt aan de gemiddelde bedrijven die al lang aan Triple-A doen, is dat ze hun vervangingspercentage vrij laag kunnen houden in vergelijking met het nationale gemiddelde. Dit is

waarschijnlijk één van de meest economische pijlers van een melkveebedrijf.

Wanneer je de omvang van een typische jongveehuisvesting ziet, dan zie je direct waarom het zo'n voordeel is om een lage vervanging te hebben en meer tijd, voeding en ruimte te kunnen steken in minder, maar hoogwaardiger jongvee. Bedrijven die veel jongvee moeten opfokken om genoeg vervanging te hebben om het aantal koeien op pijl te houden, zitten constant in een negatieve spiraal. Omdat ze een gebrek aan ruimte en vreetplekken hebben, betekent dit dat ze geen goed werk kunnen doen wat betreft de opfok. Vaarzen stromen de veestapel binnen, terwijl ze nog niet volgroeid zijn en hierbij start de negatieve spiraal alweer.

Dit is de 9 jarige Zimiddy Lucas Whiskey EX (Glen Toctin Lucas 651 x Lexy lane promise Lance 213 x Delta boy Idaard 561) die op de Tarinaki Holstein show het senioren kampioenschap in de wacht sleepte en reserve kampioen over alle rassen werd.

Ik zag ook verschillende goed gemanagede bedrijven die net met Triple-A begonnen waren. Je ziet veel voorbeelden van extremen in deze veestapels. Meerdere generaties stieren die dezelfde kwaliteiten en gebreken hebben, leidt tot een zeer herkenbare soort vee. Maar zelfs met een goed opgezet veehouderijsysteem ontbrak het deze koeien aan de benodigde balans om een hoge levensproductie te realiseren. Deze goed georganiseerde bedrijven die de lat wat hoger leggen neigen eerder met Triple-A te beginnen omdat ze het beu zijn om met koeien te werken die niet goed kunnen functioneren. Veel van deze bedrijven horen over Triple-A door

mond op mond reclame van andere bedrijven die er al langer mee werken en daar goede resultaten mee halen.

De meeste KI's of spermaverkopers zijn nog steeds behoorlijk tegen het gebruik van analyse. Maar gelukkig zijn er ook die het wel op waarde weten te schatten. Veecom en KI Samen zijn uitzonderingen en zoeken stieren die anders zijn. Het is heel simpel. Er is een verpletterende kans in Nederland maar eigenlijk op het gehele noordelijk halfrond voor 651,561, 516, 615, 156 geanalyseerde stieren. Deze kwaliteiten ontbreken het meest in de Holstein populatie. Veecom en KI Samen herkennen het gebrek aan deze kwaliteiten en willen een product dat aanvult. Veel van de andere bedrijven bieden een alsmaar groeiend aantal scherpe stieren aan. Maar deze brengen gewoonweg niet het type koeien die veehouders nodig hebben om melk te produceren op een winstgevende manier. Voor veehouders die naar wat anders op zoek gaan adverteren ze ook met Fleckvieh, Montbeliarde, en Brown Swiss om meer bot en kracht toe te voegen aan teer vee. Zelf in deze rassen komen de combinaties 243, 432, 423 het meest voor en zorgen voor een te lage melkproductie omdat ze simpelweg niet toevoegen wat de populatie nodig heeft. Er is een diepgaande disconnectie tussen spermaverkoop organisaties en de behoefte van veehouders. Ik vind het triest dat wereldwijd heel veel veehouders niet in de gaten hebben dat dit ten koste gaat van de efficiëntie van hun koeien en het inkomen van hun families. Vooral nu in veel landen een drastische verlaging van de melkprijs in het vooruitzicht licht voor komend seizoen. Wanneer je hoge veeartskosten hebt en stijgende voerprijzen dan word overleven veel moeilijker.

Het volgende type bedrijf wat ik tegen kwam waren bedrijven die al lang Triple-a gebruiken, goede stallen hadden, goede veemensen waren en de voeding goed voor elkaar. Dit zijn zeer winstgevende bedrijven en de veehouders kwamen veel relaxter op mij over. Sommige van deze bedrijven halen hele hoge levensproducties met lage vervangingspercentages. Deze bedrijven hebben heel weinig kreupele koeien, lage

veearts kosten, de uiergezondheid is uitzonderlijk en het totale dierwelzijn is van een excellent niveau. Deze bedrijven begrijpen de relatie tussen alle aspecten van een melkveebedrijf als een systeem. Ze snappen dat geen van de onderdelen van het bedrijf los van elkaar gezien kunnen worden. Ze weten de relatie tussen bedrijfsonderdelen op waarde te schatten.

De beste veestapel die ik zag was die van John de Vries. Hij gebruikt al jaren Triple-a en ik ben teleurgesteld dat ik niet meer tijd had op dit bedrijf. Hij begrijpt de relatie tussen alle bedrijfsonderdelen als een systeem en ondanks dat zijn stal oud is doet hij datgene goed wat hij goed kan doen. Hij gaf me ook de indruk dat hetgene waar hij mee bezig is hem veel plezier geeft. Hij heeft een groot aantal werkelijke elite dieren, maar hij verwacht nog steeds van ze dat ze een grote wil hebben om melk te produceren en goed kunnen functioneren binnen de koppel. Hij snapt het nut van het uitbalanceren van kwaliteiten zo goed dat hij geen angst heeft om stieren te gebruiken die in één generatie de kwaliteiten kunnen toevoegen die zijn koeien nodig hebben. Dit zijn stieren waar andere topfokkers doodsbang van zijn en nooit zouden gebruiken. Om hele beste koeien te fokken heb je een bepaalde overtuiging nodig. Zijn koeien worden steeds beter omdat hij het recept beter begrijpt dan wie dan ook.

Je moet een specifiek soort persoon zijn om een goede analyseur te kunnen zijn. Het is geen exacte wetenschap omdat het mensenwerk is dat verbanden analyseert. Om deze reden moeten analyseurs discipline hebben, goed observeren en systeemdenkers zijn. Het is geen gemakkelijk proces om te beschrijven en velen zullen altijd denken dat het hetzelfde is als lineaire evaluatie. Waar lineair stopt daar begint het analyseren. Dus het is ingewikkelder dan het lijkt. Bij analyse is een koe een kaart. Je moet systematisch de aanwijzingen volgen die leiden tot haar problemen. Bij sommige koeien volg je de juiste weg de eerste keer direct goed maar er zijn er ook waar je toch een andere weg in moet slaan tot je de

oorzaak van haar problemen kunt uitleggen. Als je op dit punt gekomen bent moet je een beslissing nemen wat de meest effectieve volgorde van haar 3 cijfers is om in de volgende generatie de problemen het best op te lossen. Wanneer je realiseert dat je dit moet toepassen op soms 200 dieren per dag dan snap je aan welke mentale eisen een analyseur moet voldoen. Je moet een uitstekende discipline hebben en onvoorwaardelijk respect en passie voor de melkkoe. De complexiteit van het denkproces betekent dat velen het beroep analyseur zijn wel wat toelijkt maar dat uiteindelijk maar weinigen het echt willen leren. Wanneer je met de training begint dan moet je echt vechten om het te leren omdat je zoveel informatie krijgt dat het op een gegeven moment als vergif tegen je begint te werken. Ik denk dat het voor een analyseur ook belangrijk is om respect te hebben voor de uitzonderlijke koeienman die Bill Weeks was. Hij had de gave om zijn observaties op papier te zetten en heeft ons gegeven wat analyse vandaag is. Op het moment dat jij je respect verliest voor deze man, op hetzelfde moment verlies je jezelf om een goede analyseur te zijn.

Jan Schilder zijn verhaal over triple-a in Europa is bijna te vergelijken met dat van Bill in de jaren 50. Jan was de eerste analyseur in Europa. Ik ben persoonlijk getuige geweest van zijn opmerkelijke karakter en oneindige passie voor het analyseren. Hij begon als een jonge man die met een Amerikaanse analyseur meereed en geen woord Engels begreep. Hij had te maken met rechtszaken, geen geld en maar een paar klanten en zo begon hij als analyseur. Hij is ook direct verantwoordelijk voor de groei in Europa en vooral in Nederland. Je moet begrijpen dat analyseurs zelfstandigen zijn die de merknaam gebruiken om koeien te analyseren. Jan heeft een omgeving gecreëerd waar alle analyseurs veel contact met elkaar hebben, elkaar continu als informatiebronnen gebruiken en elkaar uitdagen om beter te worden in het koeien analyseren. Het is dit netwerk dat als model dient voor Triple-a en het trainen van nieuwe analyseurs in de toekomst. Eén van mijn persoonlijke

grootste zorgen over het analyseren aan de andere kant van de wereld is het gebrek aan kwaliteitscontrole wanneer ik de enige analyseur zou zijn. Het is het contact met dit netwerk van mensen die de basis vormt voor kwaliteitscontrole en professionaliteit.

Er zijn veel veehouders in Nederland die interesse in Triple-a hebben getoond omdat ze er zulke goede verhalen over gehoord hebben van burens die het systeem ook gebruiken. Later besluiten ze toch geen Triple-a te gebruiken op hun veestapel omdat er te weinig 651, 516, 561 geanalyseerde stieren beschikbaar zijn bij hun KI organisaties. Hier zit een kern van waarheid in. Maar dit is niet een probleem wat met het Triple-a systeem te maken heeft. Het is een probleem dat speelt in de hedendaagse fokkerij. Genomics en een verkort generatie interval zorgt ervoor dat dit probleem alleen maar gaat toenemen de komende tien jaar. Triple-a is nog steeds het enige systeem dat er voor kan zorgen dat de volgende generatie niet van het randje kukelt. Dit is de reden dat ik persoonlijk denk dat Triple-a het meest belangrijke fokkerijhulpmiddel is die we als melkveeouders momenteel hebben en voor een winstgevender melkkoe kan zorgen.

Alle veehouders willen winstgevend koeien fokken. Ondanks dat veehouders dezelfde doelen hebben zijn ze van nature zo partijdig geworden. Genomics tegenover dochter getest, hoog exterieur tegenover hoge index, Nieuw Zeelandse stieren tegenover buitenlandse stieren, CRV tegenover LIC. Deze onderwerpen worden zo hoog opgespeeld dat het soms leidt tot minachting en leidt tot zinloze conclusies waarin men compromisloos wordt. Dit is wat ik het mooiste vind aan Triple-a. Het zegt niet dat de ene koe beter is dan de andere. Het zegt niet dat de ene KI organisatie beter is dan de andere. Het zegt niet dat productie belangrijker is dan exterieur of een hoge index. Het zegt zelfs niet dat de ene stier beter is dan de andere. Afhankelijk van een veehouder zijn persoonlijke voorkeur is het slechts een hulpmiddel die de veehouders een

handvat geeft om de volgende generatie te verbeteren .

Ik heb de afgelopen jaren teveel mensen horen zeggen dat veehouders dom zijn. Dit is niet waar en ik geloof geen seconde dat veehouders opzettelijk proberen slechte koeien te fokken. Velen proberen het beter te doen maar moeten eerst begrijpen hoe ze betere resultaten kunnen krijgen. Van nature worden ze aangetrokken tot de nieuwe hoogvlieger uit het schap van de KI organisatie. Onderschat nooit hoe krachtig het instrument geschoolde marketing is. Marketing kan ervoor zorgen dat een slecht idee een goed idee gaat lijken. Er is hiervoor in de historie geen groter voorbeeld dan Adolf Hitler en Joseph Goebbels. Ze hadden een verschrikkelijk idee en verkochten het aan een volk met als gevolg wereldwijde verwoesting. Helaas zijn er vele goede ideeën om ons heen die helaas niet goed tot uiting gebracht worden.

Ik denk dat Triple-a moet werken aan de manier hoe het verhaal wordt vertelt. Wie dan ook wel of niet de beslissing neemt om Triple-a als hulpmiddel te gebruiken, het verhaal van Bill Weeks en de balans tussen rond en scherp is van grote waarde voor de veehouderijsector over de hele wereld. Ik denk dat Phil Hasheider zijn boek " Creating Balance Between Form en Fuction" als verplichte literatuur moet worden beschouwd voor elke student veehouderij. Ook als je besluit om geen analyse te gebruiken. Als je het boek uit hebt ben je in staat om betere koeien te fokken dan voordat je het boek gelezen hebt.

Op het einde van mijn reis ben ik naar de HHH show in Zwolle geweest. Er waren enkele hele beste koeien aanwezig maar ook enkele hele gewone dieren. Het is reëel dat een show koe een grote ontgoocheling geworden is voor de veehouderij. Begrijp me niet verkeerd, er zijn fantastische showkoeien wat ook fantastische koeien zijn. Om één of andere reden is er een neiging van juryleden en show fokkers om een dier te creëren en te promoten dat wereldwijd tegen het instinct in gaat van elke veehouder. Smal wordt uitgelegd als melktypisch. Extreem hoge en scherpe koeien worden beschouwd als

prachtig en stijlvol. Kracht en breedte worden beschouwd als gebrek aan melktype. Het keuren van koeien zou beschermt moeten worden door diegenen die er van houden. Het is een prachtige sociale ervaring en een jaarlijks hoogtepunt voor vele veehouders die deelnemen. Maar het moet om de beste koeien blijven gaan.

De conclusie van mijn tijd in Nederland is een geest verruimende ervaring die mijn leven werkelijk veranderd heeft. Mijn liefde voor Triple-a en koeien bestaat nog steeds. Het heeft inzicht gegeven welke kansen en mogelijkheden veehouders wereldwijd hebben. Het heeft me ook geleerd dat veehouden aan de andere kant van de wereld niet zoveel verschilt dan als je zou verwachten. Mensen zijn nog steeds mensen en koeien zijn nog steeds koeien. Maar het belangrijkste is dat er niets belangrijker is dan leren. De dag dat je stopt met leren is de dag dat je gaat vallen.

De vereniging op bezoek bij de enthousiaste familie Soepboer.

De familie Soepboer, bestaande uit Klaas en Thea boeren met hun zonen Jan Douwe en Durk in het Friese Oudega (sm). Het gezin telt 5 kinderen. Het bedrijf omvat 78 ha zandgrond waarvan 6 hectare huur. Er worden 120 koeien gemolken en er zijn 67 stuks jongvee aanwezig. Het werk bij de koeien, machine onderhoud en al het landwerk, op maïs hakselen/inzaaien na, wordt in eigen beheer gedaan.

Een mooie Smooth, Dairy 5^e kalfs Daytona (Champion x Jocko) die enorm veel ruivoer kan vreten en de wil heeft om te melken

In 1958 is pake Douwe (opa) als boerenarbeider met 2 koeien begonnen in het buitendijkse Noorderleech bij Ferwerd. In de jaren 70 is hij verhuisd naar Nijega en had toen 17 koeien. In 2002 is de familie op de huidige locatie komen wonen. De bovenbouw van de ligboxen werd vervangen en de stal werd verlengd. Doordat er veel land om deze locatie lag scheelde dit veel tijd voor het bewerken van de grond. In 2013 kwam het bedrijf van de burens te koop. Door deze aankoop kon het jongvee naar dit bedrijf verhuizen en was er meer ruimte voor melkvee. De jongveestal renovatie is voor een groot gedeelte in eigen beheer gedaan. Het is niet de bedoeling om het bedrijf nog veel te laten groeien, het doel is om de stal efficiënt te gebruiken voor alleen melkkoeien. In de melkveestal zijn nu 140 ligboxen, in de jongveestal 100. De familie Soepboer streeft naar een goed koe comfort met ruim gevulde diepstrooisel boxen en een goede verzorging. Ze streven naar veel oude koeien, een koe moet op een makkelijk manier op naar de 100.000 kilogram melk kunnen. De gemiddelde productie is op dit moment 8.800 kg melk, 4,20% vet en 3,50% eiwit met een leeftijd van 5.03 jaar en een celgetal van 160. Met een vervangingspercentage van 15% is het goed mogelijk om een gemiddelde leeftijd van 6 jaar te kunnen bereiken. Dit wordt ook mede mogelijk gemaakt door vaarzen voor het leven te verkopen.

Een mooie Smooth, Dairy, Style 4^e kalfs dochter van brown Swiss stier Simon Even die 10.471 kg produceert met 3.97% vet 3.70% eiwit in 305 dagen.

In 2005/2006 liep de familie Soepboer bij de koeien tegen

gezondheidsproblemen aan. Er werd altijd met het SAP programma gewerkt. Maar de koeien konden de productie niet aan doordat ze te smal waren. Durk kwam in contact met Wim de Boer van Veecom en raakte onder de indruk van zijn uitleg over het Triple-a systeem. Hij hoefde weinig moeite te doen om thuis de koeien te laten analyseren en sindsdien zien ze de koeien alleen maar beter worden. Vooral het gemak waarmee de koeien nu produceren, makkelijk afkalven en minder gezondheidsproblemen hebben.

In het verleden hebben ze last gehad van celgetal problemen na een fout IBR vaccin. In die tijd werden veel dochters van Cash gemolken en deze hebben allemaal om deze reden het bedrijf verlaten. Door deze periode worden stieren tegenwoordig extra geselecteerd op hun celgetal vererving. Daarom worden er ook hoofdzakelijk fokstieren gebruikt. Je kunt beter selecteren en hebt minder kans op afzwaaiers.

De stieren worden naast celgetal verder geselecteerd op vruchtbaarheid, goede benen en bruikbare uiers, we willen graag dat de nakomelingen oud kunnen worden. Er worden koeien gemolken van o.a. Mascol, Ramos, TKO, Virzil, Active, Potente en Prince

In de stal waren we erg onder de indruk van de koeien, die veel lengte en breedte hebben met een zeer goede conditie.

Als het ruwvoer een nog betere voedingswaarde had dan konden ze waarschijnlijk nog wel meer melk produceren aldus de familie Soepboer. Met een blokkenwagen wordt er kuil met maïs gevoerd. De hoeveelheid krachtvoer was afgelopen zomer 19kg/100kg melk, s' winters 23kg. Het jongvee is van Big winner, Prince, Virzil en D.Mason.

Er wordt momenteel geïnsemineerd met Wyman, Pilot, Prince, Kodak, Twist en Surefire.

De familie Soepboer is heel tevreden met het jongvee en hopen dat hier ook veel oude koeien uit groeien.

Een sterke, hoge 7^e kalfs Ramos dochter die 10.000 kg melk produceert met 4.00% vet en 3.58% eiwit

Een sterke en slijtvaste 5^e kalfs Progetto dochter. Productie 11.753 kg 3.45%vet en 3.40% eiwit in 305 dagen.